Jeugdhulp
1e halfjaar
2018

Jeugdhulp
1e halfjaar
2018

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2017–2018	2017 tot en met 2018
2017/2018	Het gemiddelde over de jaren 2017 tot en met 2018
2017/'18	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2017 en eindigend in 2018
2015/'16–2017/'18	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2015/'16 tot en met 2017/'18

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress
Centraal Bureau voor de Statistiek

Ontwerp
Edenspiekermann

Inlichtingen
Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

ISBN 978-90-357-1190-7

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2018.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Inleiding 4

1. Jongeren met jeugdhulp 6

1.1 Ruim 7 procent van de Nederlandse jongeren ontvangt jeugdhulp 8
1.2 Jongens ontvangen vaker jeugdhulp dan meisjes 9
1.3 Jeugdhulpjongeren met verblijf ouder dan jongeren zonder verblijf 10
1.4 Relatief meer jongeren met een migratieachtergrond in jeugdhulp met verblijf 10
1.5 Acht procent jeugdhulpontvangers ook in jeugdbescherming 11
1.6 Hoogste aandeel jeugdhulp in Limburg 13

2. Aantal hulptrajecten in eerste halfjaar 2018 afgenomen 16

2.1 Jeugdhulp steeds vaker doorverwezen door de gemeente 19
2.2 Jeugdhulptrajecten duren meestal korter dan een jaar 20
2.3 Jeugdhulptraject vaak volgens plan beëindigd 21

Begrippenlijst 23

Inleiding

Sinds 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor hulp aan jongeren. Dat is vastgelegd in de Jeugdwet. Om de gemeenten bij de uitvoering ervan te ondersteunen is in de Jeugdwet een regeling opgenomen voor het ontsluiten van beleidsinformatie. De beleidsinformatie betreft informatie over jeugdhulpgebruik en de inzet van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen dienen hierover gegevens aan het CBS te verstrekken. Meer dan 90 procent van de jeugdhulpaanbieders heeft aan deze verplichting voldaan. Hierdoor zullen de gepresenteerde cijfers een kleine onderschatting zijn van de werkelijk verstrekte jeugdhulp[1)].

In deze rapportage staan de resultaten over jeugdhulp in de eerste zes maanden van 2018. De resultaten over jeugdbescherming en jeugdreclassering worden in een aparte rapportage beschreven.

Jeugdhulp wordt gedefinieerd als de hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Het CBS verzamelt alleen gegevens over jeugdhulp die direct aan de jeugdhulpverlener wordt vergoed door de gemeente, de zogenaamde zorg in natura. Gegevens over jeugdhulp die door de cliënt zelf wordt vergoed met een persoonsgebonden budget (PGB), worden verstrekt door de Sociale verzekeringsbank (SVB). Particuliere jeugdhulp, waarbij de hulp door de ouders zelf wordt vergoed, valt buiten dit onderzoek.

0.0.1 Jongeren met jeugdhulp naar financieringsvorm[1)]

	2015HJ1	2016HJ1	2017HJ1	2018HJ1*	
	aantal			aantal	%
Totaal	301 850	325 500	343 370	330 795	
	%				
Alleen zorg in natura	90,1	91,9	94,1	313 265	94,7
Alleen persoonsgebonden budget	5,1	3,4	2,1	6 795	2,1
Zowel zorg in natura als persoonsgebonden budget	4,8	4,6	3,7	10 735	3,2

Bron: CBS.

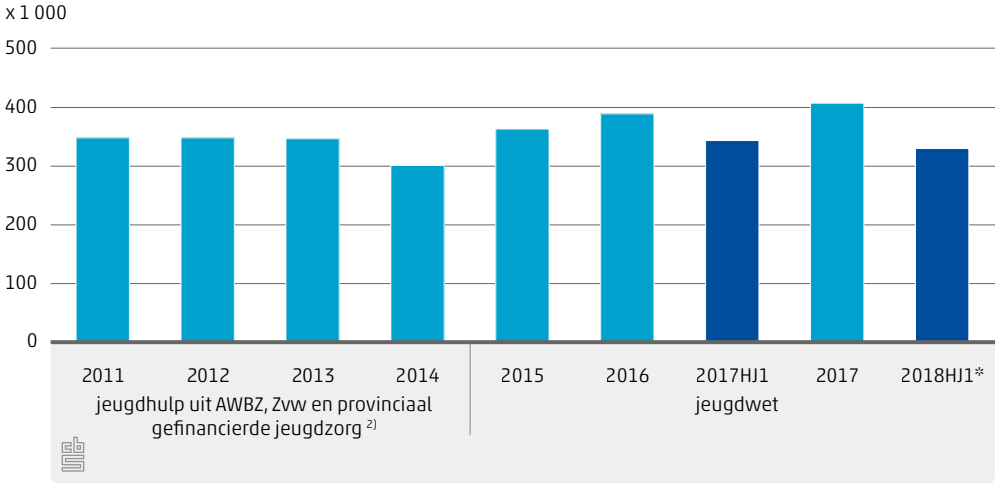
1) Personen van 0 tot en met 22 jaar.

1) Voor ontbrekende grote jeugdhulpaanbieders, met meer dan 250 cliënten, zijn de gegevens uit het eerste halfjaar van 2017 gebruikt als schatting voor de geleverde jeugdhulp. Dit betreft 3,2 procent van alle jeugdhulp. De kleinere jeugdhulpaanbieders zonder opgave ontbreken in de resultaten. De aldus ontstane onderschatting zal naar verwachting hooguit enkele procenten bedragen.

Uit tabel 0.0.1. blijkt dat in de eerste helft van 2018 bijna 331 duizend jongeren jeugdhulp hebben ontvangen. In bijna 95 procent van de gevallen wordt de zorg direct door de gemeente aan de jeugdhulpverlener vergoed. Een klein deel van de jongeren met jeugdhulp, ruim twee procent, maakte alleen gebruik van een PGB. Vergeleken met de eerste zes maanden van de jaren vanaf 2015 blijkt het aantal jongeren met een PGB gestaag af te nemen.

Voor het ingaan van de Jeugdwet op 1 januari 2015 was de jeugdhulp deels gefinancierd op grond van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en de Zorgverzekeringswet (Zvw) en deels door de provincies. Figuur 0.0.2 toont het aantal jongeren dat jaarlijks vanaf 2011 jeugdhulp ontving.

0.0.2 Jongeren met jeugdhulp[1)]

Bron: CBS.

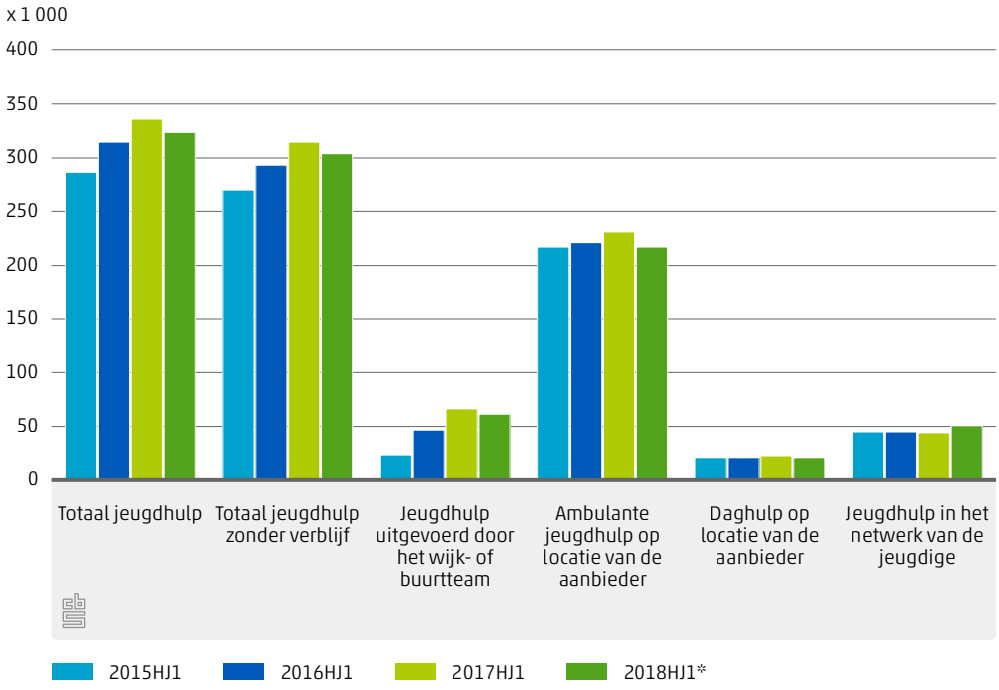
1) Personen van 0 tot en met 22 jaar.
2) Provinciaal gefinancierde jeugdzorg exclusief jeugdbescherming en jeugdreclassering.

De gegevens van de SVB over jeugdhulpontvangers met een PGB bevat geen zorginhoudelijke informatie. Het vervolg van deze rapportage beschrijft daarom alleen de gegevens die door de jeugdhulpverleners aan het CBS zijn verstrekt. Overal waar in het vervolg jeugdhulp staat bedoelen we dan ook de jeugdhulp die is geleverd volgens het zorg in natura-principe.

1. Jongeren met jeugdhulp

In de eerste zes maanden van 2018 kregen 324 duizend jongeren jeugdhulp. In dezelfde periode van 2017 waren dit er 336 duizend, een daling van 3,6 procent. De meeste jongeren met jeugdhulp in het eerste halfjaar van 2018, 67 procent, ontvingen ambulante jeugdhulp op de locatie van de jeugdhulpaanbieder en 19 procent kreeg jeugdhulp van een wijk- of buurtteam van de gemeente. De daling van het aantal jongeren in 2018 ten opzichte van 2017 betrof alle vormen van jeugdhulp zonder verblijf, behalve jeugdhulp in het netwerk van de jeugdige. Deze vorm van jeugdhulp steeg met 15 procent.

1.0.1 Jongeren met jeugdhulp en jeugdhulp zonder verblijf[1)]

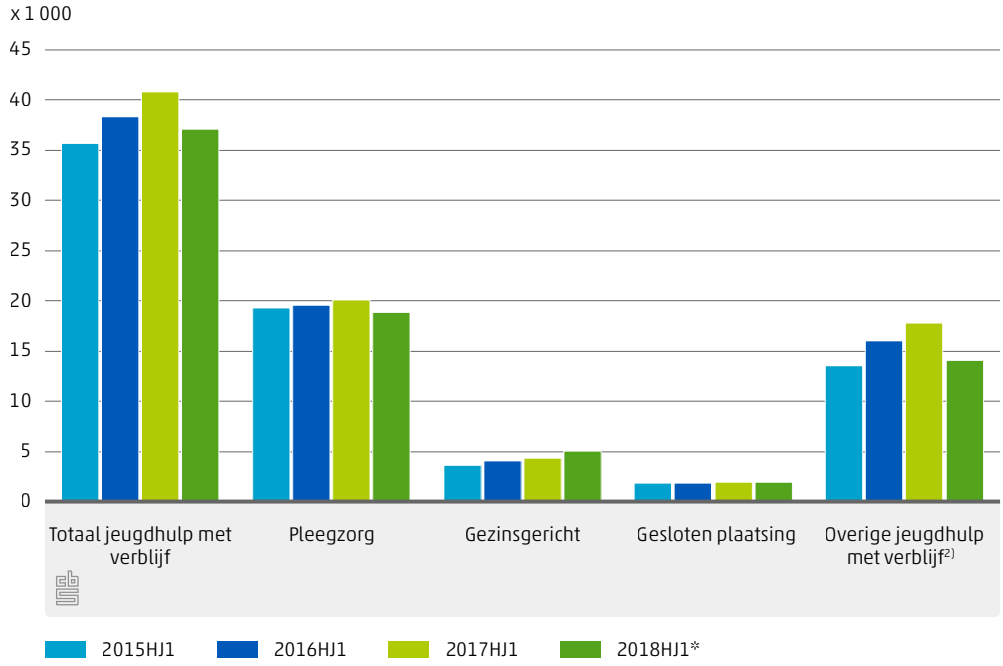

Bron: CBS.

[1)] Personen van 0 tot en met 22 jaar. Jongeren met meerdere hulpvormen komen meerdere malen in de figuur voor.

Iets meer dan 37 duizend jongeren kregen in de eerste helft van 2018 jeugdhulp met verblijf. Dat is bijna 12 procent van alle jongeren met jeugdhulp. Hiervan waren bijna 19 duizend jongeren in een pleeggezin opgenomen, 5 duizend waren ondergebracht in gezinsgerichte opvang en 1 925 jongeren hadden een gesloten plaatsing (figuur 1.0.2). Ruim 14 duizend jongeren kregen een andere vorm van jeugdhulp waarbij ze op de locatie van de jeugdhulpaanbieder verblijven of begeleid zelfstandig wonen. Dit zijn er bijna 4 duizend minder dan in dezelfde periode in 2017.

1.0.2 Jongeren met jeugdhulp met verblijf[1)]

Bron: CBS.

[1)] Personen van 0 tot en met 22 jaar. Jongeren met meerdere hulpvormen komen meerdere malen in de figuur voor.
[2)] Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

1.1 Ruim 7 procent van de Nederlandse jongeren ontvangt jeugdhulp

Jeugdhulp is in principe bedoeld voor personen tot 18 jaar. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan dit worden voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar. Van alle ruim 4,4 miljoen jongeren in de leeftijd tot 23 jaar, kreeg 7,3 procent jeugdhulp in de eerste helft van 2018. Als de groep van 18 tot en met 22 jaar buiten beschouwing gelaten wordt, ontving 9,2 procent van alle jongeren jeugdhulp in deze periode.

1.1.1 Jeugdhulp naar demografische kenmerken van de jongere, 1e halfjaar 2018*[1)]

	Totaal jongeren in Nederland (op 1 januari 2018)	Jongeren met jeugdhulp		
		totaal	zonder verblijf	met verblijf
	aantal			
Totaal	4 441 650	324 000	303 670	37 120
Geslacht				
Jongens	2 272 455	186 375	175 750	19 890
Meisjes	2 169 195	137 625	127 915	17 225
Leeftijd in klassen				
0 tot en met 3 jaar	693 660	19 295	17 275	2 805
4 tot en met 11 jaar	1 477 465	160 135	153 475	12 830
12 tot en met 17 jaar	1 214 975	132 320	122 550	19 140
18 tot en met 22 jaar	1 055 550	12 250	10 370	2 340
(Migratie)achtergrond				
Nederlands	3 275 380	244 340	230 725	25 720
Overig westers	373 970	23 950	22 100	3 195
Niet-westers	792 295	55 710	50 845	8 200

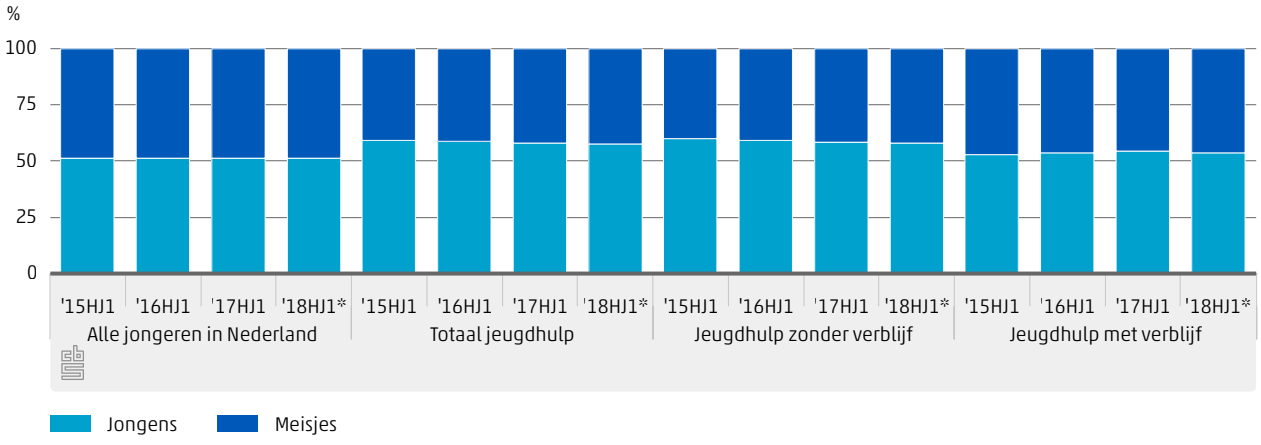
Bron: CBS.

[1)] Personen van 0 tot en met 22 jaar. Jongeren met meerdere vormen van jeugdhulp komen meerdere malen in de figuur voor.

1.2 Jongens ontvangen vaker jeugdhulp dan meisjes

In de eerste zes maanden van 2018 ontvingen veel meer jongens dan meisjes jeugdhulp. Dit gold zowel voor jeugdhulp met verblijf als voor jeugdhulp zonder verblijf. In totaal kregen bijna 138 duizend meisjes en 186 duizend jongens jeugdhulp. Het aandeel meisjes is bij jeugdhulp met verblijf, 46 procent, wel groter dan bij jeugdhulp zonder verblijf, 42 procent (figuur 1.2.1).

1.2.1 Jongeren met jeugdhulp naar geslacht[1)]

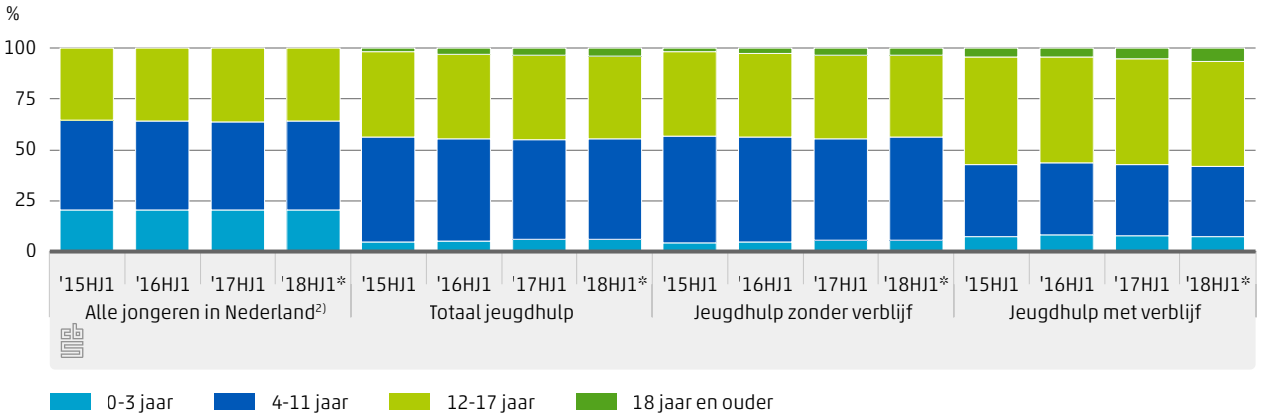
Bron: CBS.

[1)] Personen van 0 tot en met 22 jaar.

1.3 Jeugdhulpjongeren met verblijf ouder dan jongeren zonder verblijf

Bijna de helft van alle jongeren met jeugdhulp was tussen 4 en 11 jaar oud, 160 duizend in het eerste halfjaar van 2018. Dat komt overeen met 10,8 procent van alle kinderen in Nederland in deze leeftijdsklasse. Ruim 132 duizend jongeren van 12 tot 17 jaar ontvingen jeugdhulp, dit is 10,9 procent van alle jongeren in Nederland in deze leeftijdscategorie. Er is een groot verschil in leeftijd per hulpvorm. Van de jongeren met jeugdhulp zonder verblijf was 56 procent jonger dan 18 jaar, bij jeugdhulp met verblijf was 42 procent jonger dan 18 jaar.

1.3.1 Jongeren met jeugdhulp naar leeftijd[1)]

Bron: CBS.

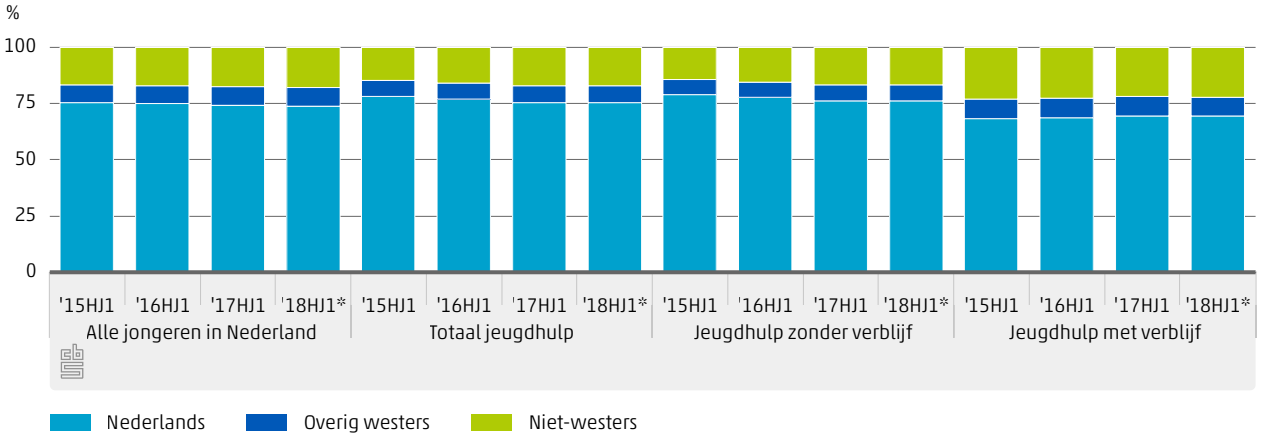
[1)] Personen van 0 tot en met 22 jaar.
[2)] De leeftijdcategorie 18 jaar en ouder is hier weggelaten omdat slechts een klein deel van deze jongeren jeugdhulp ontvangt.

1.4 Relatief meer jongeren met een migratieachtergrond in jeugdhulp met verblijf

In de eerste zes maanden van 2018 ontvingen bijna 56 duizend jongeren met een niet-westerse en bijna 24 duizend jongeren met een westerse migratieachtergrond jeugdhulp. Dit komt overeen met 7 procent van alle jongeren met een niet-westerse en 6,4 procent van alle jongeren met een westerse migratieachtergrond in Nederland. Van de jongeren met een Nederlandse achtergrond kreeg 7,5 procent jeugdhulp.

Het aandeel jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond dat jeugdhulp krijgt verschilt nauwelijks van hun aandeel in de Nederlandse samenleving, beide ruim 17 procent. Echter, uitgesplitst naar hulpvorm blijkt dat 16,7 procent van de jongeren met jeugdhulp zonder verblijf een niet-westerse migratieachtergrond had en 22,1 procent van de jongeren met jeugdhulp met verblijf.

1.4.1 Jongeren met jeugdhulp naar migratieachtergrond[1)]

Bron: CBS.

[1)] Personen van 0 tot en met 22 jaar.

1.5 Acht procent jeugdhulpontvangers ook in jeugdbescherming

De meeste jongeren met jeugdhulp in de eerste zes maanden van 2018 ontvingen in dezelfde periode geen andere vorm van jeugdzorg. Er waren ruim 26 duizend jongeren met jeugdhulp en jeugdbescherming en er waren 780 jongeren die zowel jeugdhulp als jeugdbescherming en jeugdreclassering kregen (tabel 1.5.1). Bij 2 585 jongeren was naast jeugdhulp ook een jeugdreclasseringsmaatregel van kracht (0,8 procent).

Jongeren kunnen pas vanaf 12 jaar een jeugdreclasseringsmaatregel opgelegd krijgen en jeugdbescherming houdt op zodra de jongere de leeftijd van achttien jaar bereikt.

1.5.1 Samenloop jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering naar leeftijdscategorie, 1e halfjaar 2018*[1)]

	Totaal	0 tot en met 3 jaar	4 tot en met 11 jaar	12 tot en met 17 jaar	18 tot en met 22 jaar
	aantal jongeren				
Alleen jeugdhulp	294 595	16 435	148 570	118 150	11 440
Alleen jeugdbescherming	8 255	1 390	3 775	3 090	
Alleen jeugdreclassering	4 325			1 845	2 480
Jeugdhulp en jeugdbescherming	26 040	2 860	11 565	11 615	
Jeugdhulp en jeugdreclassering	2 585			1 775	810
Jeugdbescherming en jeugdreclassering	210			210	
Jeugdhulp en jeugdbescherming en jeugdreclassering	780			780	

Bron: CBS.

[1)] Jongeren die in het eerste halfjaar van 2018 jeugdhulp, jeugdbescherming of jeugdreclassering hadden.

Vergeleken met de eerste zes maanden van de afgelopen vier jaar, is geen duidelijke ontwikkeling te zien. Het aandeel jongeren met alleen jeugdreclassering lijkt te dalen evenals het aandeel jongeren dat zowel jeugdhulp, als –bescherming en –reclassering krijgt. De verschillen zijn echter heel klein.

1.5.2 Samenloop jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering

	2015HJ1	2016HJ1	2017HJ1	2018HJ1*
	aantal jongeren			
Totaal jongeren met jeugdzorg	303 345	328 210	348 145	336 790
	%			
Alleen jeugdhulp	84,7	86,9	87,8	87,5
Alleen jeugdbescherming	3,6	2,6	2,1	2,5
Alleen jeugdreclassering	1,8	1,5	1,3	1,3
Jeugdhulp en jeugdbescherming	8,5	7,7	7,6	7,7
Jeugdhulp en jeugdreclassering	0,9	0,9	0,9	0,8
Jeugdbescherming en jeugdreclassering	0,1	0,1	0,1	0,1
Jeugdhulp en jeugdbescherming en jeugdreclassering	0,4	0,3	0,3	0,2

Bron: CBS.

1.6 Hoogste aandeel jeugdhulp in Limburg

Van de in totaal 324 duizend jongeren met jeugdhulp in het eerste halfjaar van 2018 woonden er 76 duizend in Zuid-Holland[1]. Zeeland had het kleinste aantal, bijna 7 duizend Zeeuwse jongeren ontvingen jeugdhulp. De meeste jongeren in jeugdhulp kwamen uit Rotterdam (16 duizend), Amsterdam (15 duizend) en Den Haag (12 duizend). Echter, wanneer we kijken naar het aandeel van de jongeren met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren in de gemeente, dan blijkt dat in de jeugdregio's Midden-Limburg Oost, en Zuid-Limburg meer dan 12 procent van de jongeren tot 18 jaar jeugdhulp kreeg (zie figuur 1.6.2). De jeugdregio's Midden-Limburg West, Midden-Limburg Oost, Drenthe en Utrecht Stad hadden het hoogste percentage jongeren van 18 jaar en ouder met jeugdhulp, namelijk ruim 2 procent.

1.6.1 Aantal jongeren met jeugdhulp als percentage van het totale aantal jongeren, naar gemeentegrootte, 1e halfjaar 2018*

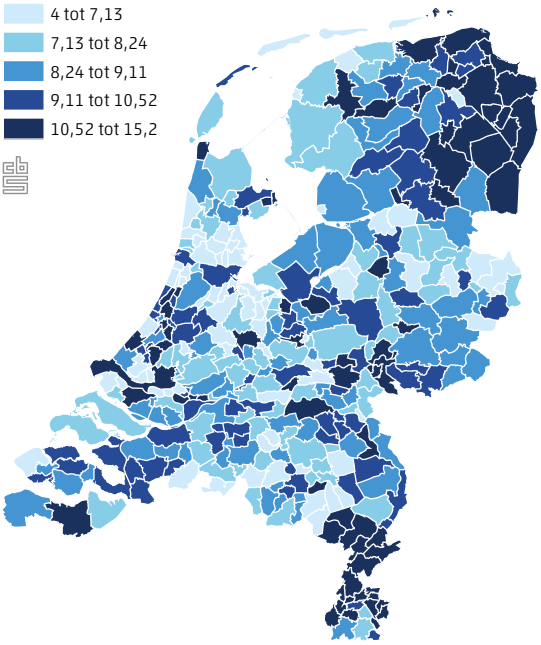
	% van het totale aantal personen van 0 tot en met 17 jaar	% van het totale aantal personen van 18 tot en met 22 jaar
Totaal Nederland	9,21	1,16
Gemeenten met:		
Minder dan 5 000 inwoners	6,36	0,36
5 000 tot 10 000 inwoners	8,03	0,86
10 000 tot 20 000 inwoners	8,27	1,00
20 000 tot 50 000 inwoners	8,82	0,91
50 000 tot 100 000 inwoners	9,28	1,15
100 000 tot 150 000 inwoners	10,28	1,02
150 000 tot 250 000 inwoners	8,66	0,93
250 000 inwoners of meer	10,55	2,15

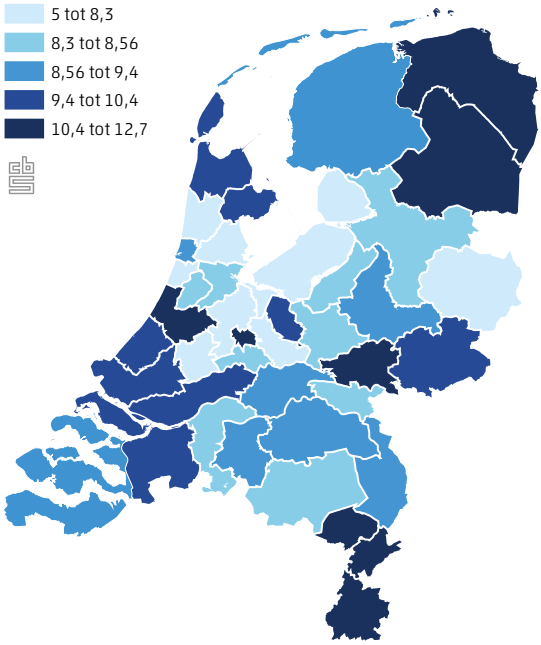
Bron: CBS.

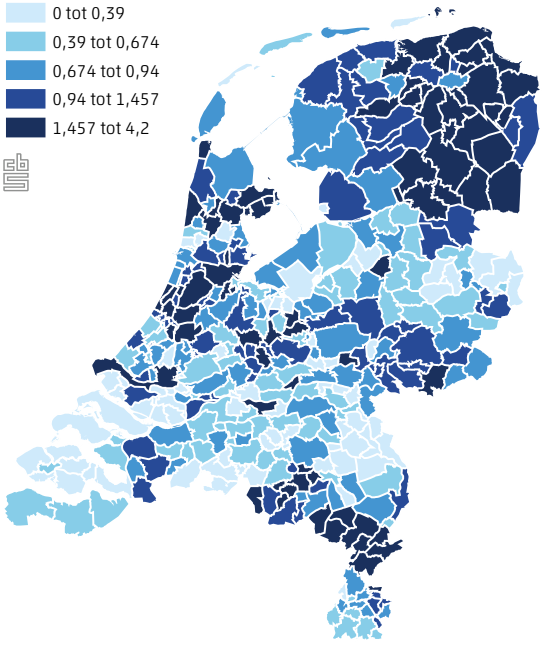
Als we kijken naar de bevolkingsomvang van de gemeente, dan werd relatief de meeste jeugdhulp verleend in gemeenten met 250 duizend inwoners of meer, dat zijn de vier grote steden (tabel 1.6.1). Van de kinderen jonger dan 18 jaar ontving bij die gemeenten 10,55 procent jeugdhulp. In de categorie jongeren van 18 tot en met 22 jaar werd in de grote steden met meer dan 250 duizend inwoners jeugdhulp geleverd aan meer dan 2 procent van de jongeren.

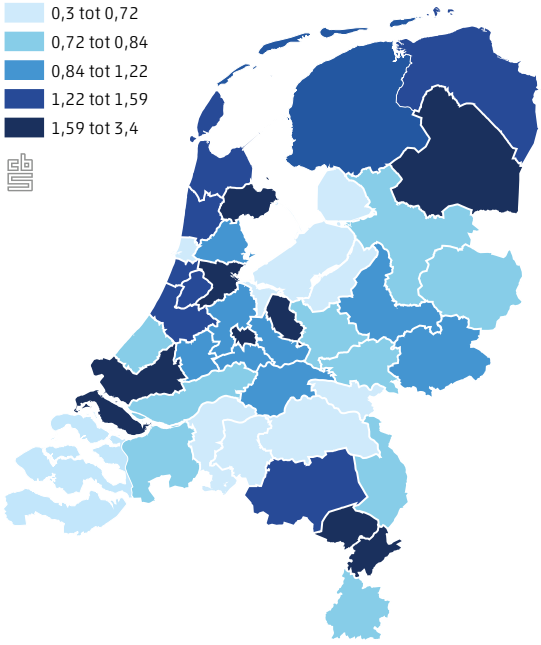
[1] Volgens het woonplaatsbeginsel. Zie: https://vng.nl/files/vng/201607_factsheet_woonplaatsbeginsel_2016.pdf

1.6.2 Jongeren met jeugdhulp als percentage van het totale aantal jongeren, naar gemeente en jeugdregio, 1e halfjaar 2018*[1)]

Bron: CBS.

[1)] Bovenste figuren: personen van 0 tot en met 17 jaar. Onderste figuren personen van 18 tot en met 22 jaar.

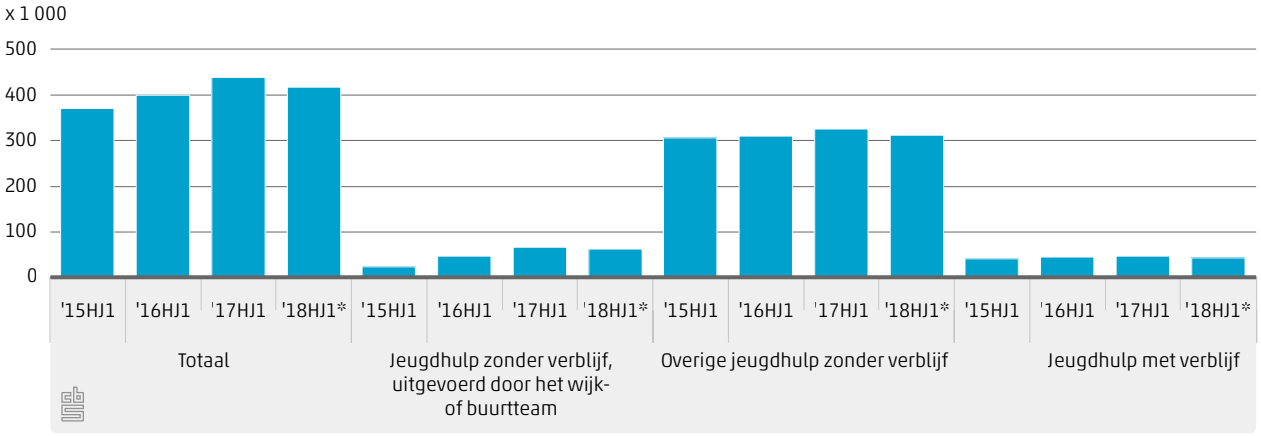
Wat is een hulptraject?

De cijfers van het CBS over dit onderwerp gaan soms over de (aantallen) jongeren en soms over de (aantallen) jeugdhulptrajecten. Een jongere kan een of meerdere hulptrajecten tegelijk doorlopen. Een hulptraject bestaat uit een combinatie van hulpvorm en aanvangsdatum. Omdat een jongere meerdere trajecten tegelijk kan doorlopen, verschilt het aantal jeugdhulptrajecten van het aantal jongeren dat het CBS rapporteert: het aantal hulptrajecten komt hoger uit.
Als een jongere tegelijkertijd meerdere hulptrajecten doorloopt met dezelfde hulpvorm bij dezelfde jeugdhulpaanbieder, dan worden deze trajecten samengenomen. In de cijfers tellen deze dan mee als één doorlopend hulptraject. Dit gebeurt ook als de aanvangsdatums verschillen: het gaat erom dat de hulptrajecten elkaar overlappen. De aanvangsdatum wordt in dat geval gezien als de datum waarop de hulp voor het eerst is gestart, en de einddatum is de datum waarop de laatste hulp werd beëindigd.

2. Aantal hulptrajecten in eerste halfjaar 2018 afgenomen

In het eerste halfjaar van 2018 waren bijna 418 duizend jeugdhulptrajecten actief. Dat waren er 22 duizend minder dan in het eerste halfjaar van 2017. Het aantal trajecten jeugdhulp door het wijk- of buurtteam daalde met 6,8 procent, de overige jeugdhulp zonder verblijf met 3,8 procent en de jeugdhulp met verblijf daalde met 11,3 procent (figuur 2.0.1).

2.0.1 Jeugdhulptrajecten[1)]

Bron: CBS.

[1)] Trajecten die over meerdere perioden liepen komen meerdere malen in de figuur voor.

Gedurende de eerste zes maanden van 2018 zijn veel meer jeugdhulptrajecten begonnen dan er zijn beëindigd. Op 1 januari waren ruim 272 duizend jeugdhulptrajecten actief en op 30 juni waren dat er 328 duizend, een toename van meer dan 20 procent (tabel 2.0.2).

In de geestelijke gezondheidszorg (GGz) werd veelal geregistreerd aan de hand van de diagnose- behandelcombinaties (DBC). Deze systematiek is per 1 januari 2018 afgeschaft voor jeugd-GGz. Het gevolg van deze afschaffing is dat sommige jeugdhulpaanbieders hun DBC's op 31 december 2017 om administratieve reden hebben afgesloten. Veelal liep de zorg gewoon door en werden voor deze jongeren nieuwe jeugdhulptrajecten aangeleverd met als startdatum 1 januari 2018. Door deze manier van registreren is het aantal inschrijvingen op 1 januari 2018 relatief groot en geeft het een vertekend beeld van de werkelijke in- en uitstroom. Daarom is er voor gekozen om in deze rapportage de instroom te definiëren als nieuwe trajecten met een begindatum vanaf 2 januari 2018.

In totaal zijn bijna 418 duizend hulptrajecten actief geweest: deze trajecten liepen op enig moment tijdens de eerste zes maanden van 2018. Daarvan betrof het bijna 376 duizend keer een hulptraject zonder verblijf en bijna 42 duizend keer een hulptraject met verblijf. De relatieve uitstroom, dat wil zeggen de uitstroom ten opzichte van het totaal aantal actieve hulptrajecten, is het grootst bij gesloten plaatsing. Van alle trajecten die in het halfjaar actief waren, is 45 procent in deze periode afgesloten.

2.0.2 Stromen van jeugdhulptrajecten, naar hulpvorm, 1e halfjaar 2018*[1)]

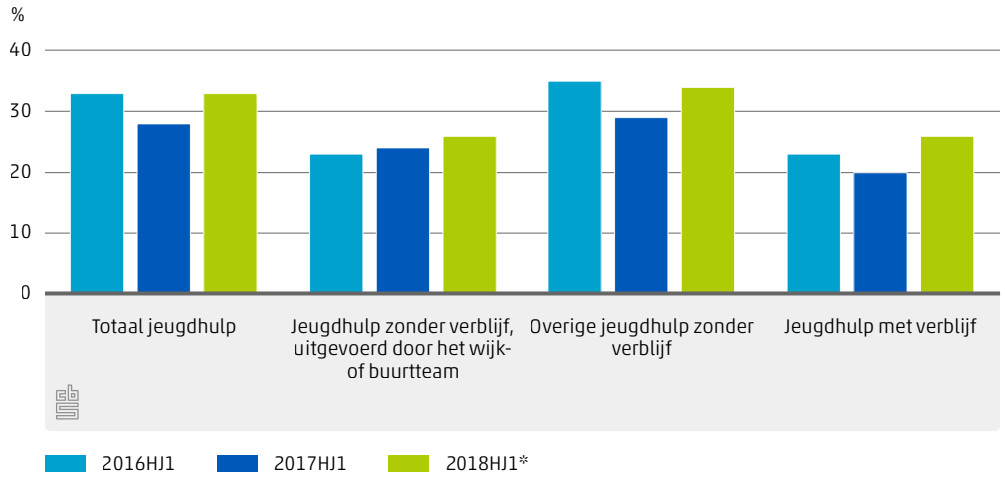
	Beginstand (1 januari 2018)	Instroom	Uitstroom	Eindstand (30 juni 2018)	Actief in 1e halfjaar 2018[2)]
	aantal jeugdhulptrajecten				
Totaal jeugdhulp	272 335	145 515	89 705	328 140	417 845
Totaal zonder verblijf	239 565	136 410	81 290	294 685	375 975
waarvan:					
Uitgevoerd door het wijk- of buurtteam	43 440	19 150	17 525	45 070	62 590
Ambulante jeugdhulp op locatie van de aanbieder	146 260	92 075	46 510	191 820	238 330
Daghulp op locatie van de aanbieder	15 980	5 870	4 225	17 625	21 850
Jeugdhulp in het netwerk van de jeugdige	33 885	19 315	13 030	40 170	53 200
Totaal met verblijf	32 770	9 105	8 420	33 455	41 875
waarvan:					
Pleegzorg	17 570	1 985	2 025	17 535	19 560
Gezinsgericht	4 040	1 075	1 015	4 100	5 115
Gesloten plaatsing	1 110	1 040	970	1 180	2 150
Overig met verblijf[3)]	10 050	5 000	4 410	10 645	15 055

Bron: CBS.

[1)] Jeugdhulptrajecten van personen van 0 tot en met 22 jaar.
[2)] Jeugdhulptrajecten die op enig moment tijdens het eerste halfjaar van 2018 liepen.
[3)] Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

Bijna 33 procent van de nieuwe jeugdhulptrajecten in de eerste helft van 2018 was herhaald beroep (figuur 2.0.3). Dat wil zeggen dat 33 procent van de jongeren die in de eerste helft van 2018 een jeugdhulptraject startten, in de vijf voorafgaande jaren al eerder een afgesloten jeugdhulptraject had. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt naar het soort jeugdhulp dat eerder is ontvangen. Van de nieuwe trajecten in de eerste zes maanden van 2017 was 28 procent herhaald beroep. Jeugdhulp zonder verblijf, die niet door het wijk- of buurtteam werd uitgevoerd, had het hoogste percentage herhaald beroep, ruim 34 procent in het eerste halfjaar van 2018.

2.0.3 Aandeel herhaald beroep

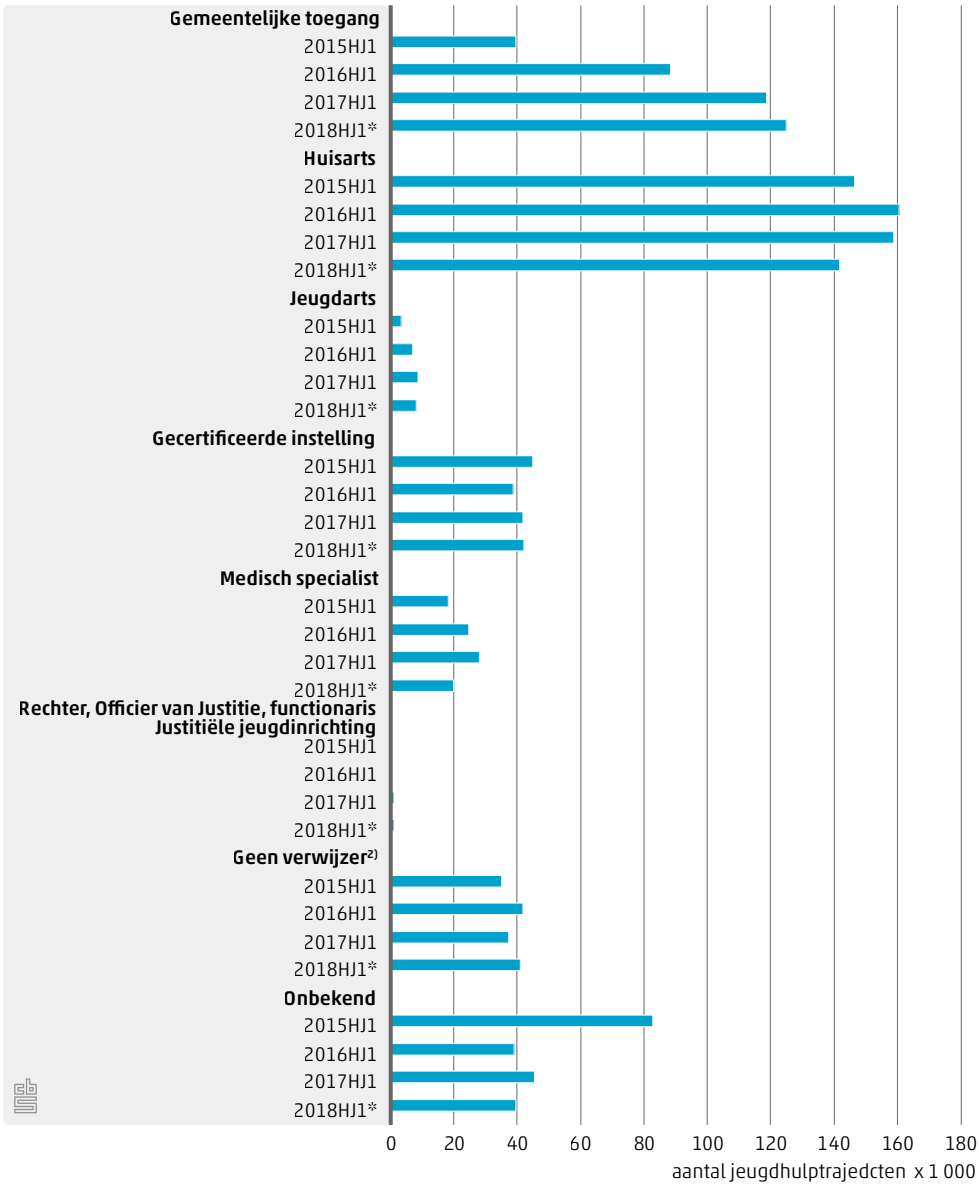

Bron: CBS.

2.1 Jeugdhulp steeds vaker doorverwezen door de gemeente

Van alle hulptrajecten uit de eerste helft van 2018 zijn er bijna 125 duizend gestart na verwijzing door de gemeente (figuur 2.1.1). Dit is 5 procent meer dan in de eerste zes maanden van 2017. De huisarts blijft vooralsnog de grootste verwijzer met 142 duizend trajecten in het eerste halfjaar van 2018. Dit is echter bijna 11 procent lager dan de

2.1.1 Jeugdhulptrajecten naar verwijzer[1)]

Bron: CBS.

[1)] Jeugdhulptrajecten van personen van 0 tot en met 22 jaar.
[2)] Jeugdhulp die vrij toegankelijk is.

159 duizend verwijzingen in de eerste helft van 2017. Ook het aantal verwijzingen door medisch specialist en jeugdarts daalde ten opzichte van het eerste halfjaar van 2017. Het aantal jeugdhulptrajecten dat werd verwezen door gecertificeerde instellingen bleef ongewijzigd op bijna 42 duizend.

Er waren ruim 40 duizend jeugdhulptrajecten zonder verwijzer. Dit betreft jeugdhulptrajecten waarvoor geen verwijzing nodig is, de zogenaamde vrij toegankelijke jeugdhulp. De gemeente bepaalt zelf welke jeugdhulp vrij toegankelijk is. Dat kan dus per gemeente anders zijn. Daarnaast hadden 39 duizend trajecten een onbekende verwijzer. Deze categorie is bedoeld voor trajecten die voor 1 januari 2015 zijn begonnen en waarvan de verwijzer niet meer te achterhalen was, maar wordt door sommige jeugdhulpaanbieders ook gebruikt voor trajecten met een latere startdatum.

2.2 Jeugdhulptrajecten duren meestal korter dan een jaar

Van alle bijna 90 duizend jeugdhulptrajecten die in de eerste helft van 2018 zijn beëindigd (de uitstroom, zie tabel 2.0.2), hebben er ruim 25 duizend korter dan drie maanden geduurd (28,3 procent). Ruim 73 procent van alle afgesloten jeugdhulptrajecten duurde korter dan een jaar.

2.2.1 Doorlooptijd van verleende jeugdhulp, naar hulpvorm, 1e halfjaar 2018*[1)]

	Duur van het jeugdhulptraject				
	0 tot 3 maanden	3 tot 6 maanden	6 tot 12 maanden	12 tot 36 maanden	langer dan 36 maanden
	aantal jeugdhulptrajecten				
Totaal	25 430	20 290	19 945	20 595	3 445
Totaal zonder verblijf	22 090	18 860	18 450	19 135	2 750
waarvan:					
Uitgevoerd door het wijk- of buurtteam	4 040	3 225	4 115	5 540	605
Ambulante jeugdhulp op locatie van de aanbieder	12 780	11 840	9 825	10 205	1 860
Daghulp op locatie van de aanbieder	1 060	1 215	1 070	770	105
Jeugdhulp in het netwerk van de jeugdige	4 205	2 580	3 440	2 625	180
Totaal met verblijf	3 340	1 425	1 495	1 460	695
waarvan:					
Pleegzorg	555	265	285	465	455
Gezinsgericht	360	180	220	180	75
Gesloten plaatsing	450	215	230	75	5
Overig met verblijf[2)]	1 975	765	765	745	160

Bron: CBS.

[1)] Jeugdhulptrajecten van personen van 0 tot en met 22 jaar, die zijn beëindigd in het eerste halfjaar van 2018.
[2)] Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

Een jeugdhulptraject duurde gemiddeld 312 dagen. Trajecten met gesloten plaatsing duren met gemiddeld 152 dagen in 2018 het kortst. Pleegzorgtrajecten duurden gemiddeld bijna tweeënhalf keer zo lang als een gemiddeld traject, namelijk 786 dagen (tabel 2.2.2).

Opvallend is de stijging van de gemiddelde duur van trajecten jeugdhulp uitgevoerd door het wijk- of buurtteam. Waarschijnlijk is dit het gevolg van de oprichting van deze teams vanaf 2015. Hoe langer deze teams bestaan des te langer kan ook de periode zijn waarin een jongere hulp krijgt.

2.2.2 Gemiddelde duur van de verleende jeugdhulp, naar hulpvorm[1)]

	2015HJ1	2016HJ1	2017HJ1	2018HJ1*
	dagen			
Totaal	233	256	289	312
Totaal zonder verblijf	215	244	280	305
waarvan:				
Uitgevoerd door het wijk- of buurtteam	104	217	280	342
Ambulante jeugdhulp op locatie van de aanbieder	216	247	293	310
Daghulp op locatie van de aanbieder	247	287	272	278
Jeugdhulp in het netwerk van de jeugdige	242	239	224	250
Totaal met verblijf	368	372	380	377
waarvan:				
Pleegzorg	713	806	818	786
Gezinsgericht	206	301	354	331
Gesloten plaatsing	176	157	167	152
Overig met verblijf[2)]	226	243	245	249

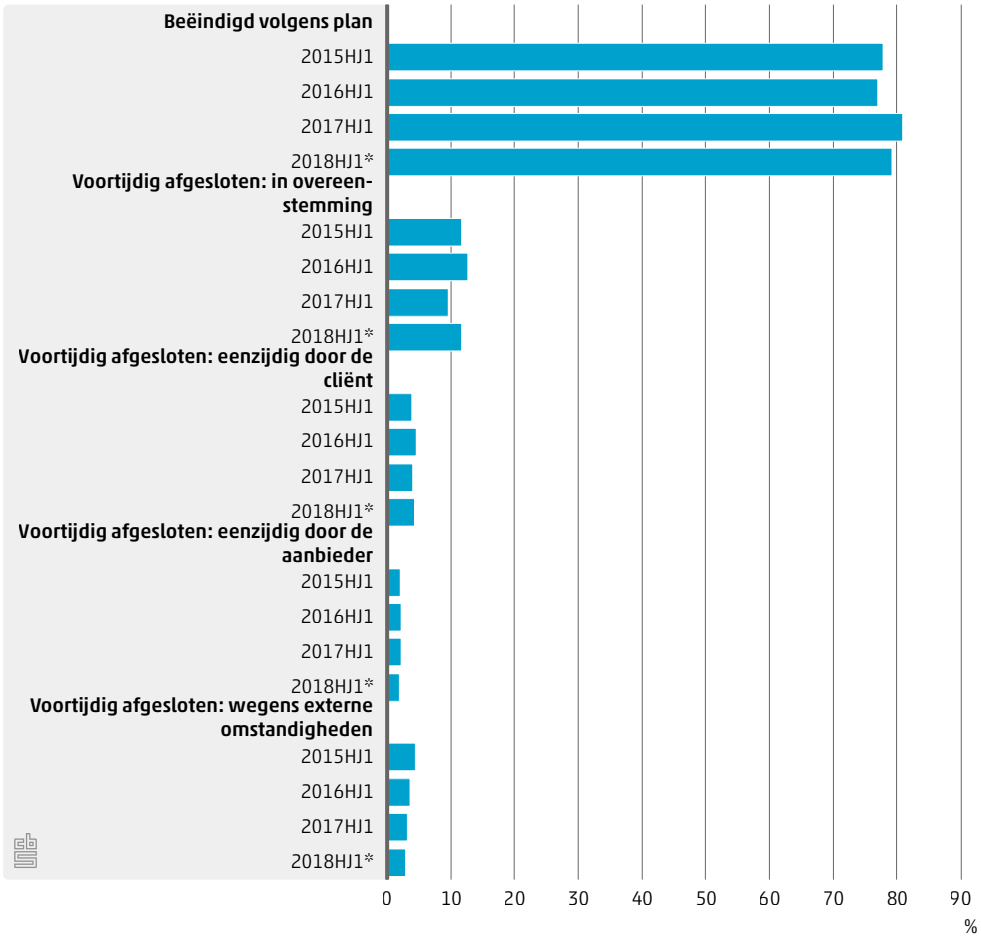
Bron: CBS.

1) Jeugdhulptrajecten van personen van 0 tot en met 22 jaar, die zijn beëindigd in het eerste halfjaar van 2018.
2) Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

2.3 Jeugdhulptraject vaak volgens plan beëindigd

Van alle jeugdhulptrajecten die in de eerste helft van 2018 werden afgesloten, werden ruim 71 duizend trajecten beëindigd volgens plan (figuur 2.3.1). Dit komt overeen met 79,2 procent van de afgesloten trajecten. Naast het beëindigen volgens plan werd 11,7 procent van de trajecten voortijdig afgesloten in overeenstemming tussen cliënt en aanbieder. Eenzijdige beëindiging door de jeugdige of door de aanbieder kwam veel minder vaak voor: respectievelijk in 4,3 en 1,9 procent van de gevallen.

2.3.1 Beëindigde jeugdhulptrajecten, naar reden beëindiging[1)]

Bron: CBS.

[1)] Jeugdhulptrajecten van personen van 0 tot en met 22 jaar, beëindigd in verslagperiode.

Meer informatie over jeugdhulp kunt u vinden op de website van het CBS:

Onderzoeksbeschrijving Beleidsinformatie Jeugd
https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/beleidsinformatie-jeugd

Tabellen Jeugdzorg na 1-1-2015
https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/navigatieScherm/thema?themaNr=83221

Begrippenlijst

Jeugdhulp

Conform artikel 1.1 van de Jeugdwet is jeugdhulp:

1. ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jongeren en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, of opvoedingsproblemen van ouders;
2. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jongeren met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en
3. het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jongeren met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, met dien verstande dat de leeftijdgrens van achttien jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht;

In de Jeugdwet zijn randvoorwaarden en kwaliteitseisen opgenomen waaraan de jeugdhulp en/of jeugdhulpaanbieders moeten voldoen, zoals dossiervorming, een plan (hulpverleningsplan, behandelplan) en bewaking en beheersing van de kwaliteit. Voor de jeugdhulp waarover aan het CBS gerapporteerd moet worden gelden al deze randvoorwaarden en eisen.

Als een jeugdhulpaanbieder een jeugdige (anonieme) adviezen of consulten biedt, ook al is dat voorafgaande aan de start van jeugdhulp, dan geldt dit niet als jeugdhulp waarover gegevens verstrekt moeten worden aan het CBS. Dit geldt tevens voor het verstrekken van folders en overige vormen van informatie

De volgende vormen van jeugdhulp worden onderscheiden:

Jeugdhulp zonder verblijf

Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis, in het eigen gezin. Of anders gezegd, de jongere slaapt thuis. In ieder geval formeel. Het kan zijn dat de jongere bij opa en oma slaapt of bij iemand anders, echter dit is dan niet formeel zo geregeld.

Uitgevoerd door het wijk- of buurtteam - Nagenoeg elke gemeente werkt met de inzet van wijk- of buurtteams. Soms beperken deze teams zich tot het coördineren van de hulp aan de jongere, maar veelal bieden deze teams ook zelf hulp. De jeugdhulp die door een wijk- of buurtteam wordt uitgevoerd bevindt zich vaak op de grens tussen het voorkomen van problemen (preventie) en de hulp bij problemen (jeugdhulp). In principe wordt preventie niet tot de jeugdhulp gerekend zoals het CBS daarover rapporteert. Een gemeente mag echter bij de aanlevering van gegevens aan het CBS zelf bepalen welke activiteiten zij tot de jeugdhulp rekent.

Ambulante jeugdhulp op locatie van de aanbieder - Ambulante jeugdhulp op locatie betreft ambulante hulp of groepsgesprekken op het kantoor waarbij in principe één (algemene) expertise tegelijkertijd binnen de hulpverlening wordt ingezet.

Daghulp op locatie van de aanbieder - Bij daghulp is een begeleider of hulpverlener minimaal een dagdeel in de nabije omgeving van de jongere. De hulp kan individueel plaatsvinden, maar ook in een groep. Dagbesteding en dagstructurering vallen hier ook onder. Daghulp vindt plaats op de locatie van de aanbieder. Een belangrijk kenmerk van de dagbehandeling is dat een multidisciplinair team voor de dagbehandeling wordt ingezet. Het gaat bijvoorbeeld om een combinatie van fysiotherapie, gedragstherapie en psychotherapie die tijdens de dagbehandeling wordt ingezet.

Jeugdhulp in het netwerk van de jongere - Jeugdhulp in het netwerk van de jongere vindt plaats bij de jongere thuis, op school of elders in het netwerk van de jongere. In ieder geval niet op locatie bij de aanbieder. De intensiteit kan variëren van een of enkele uren tot 24 uur per dag.

Jeugdhulp met verblijf

Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft elders. Of anders gezegd, de jongere slaapt formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.

Pleegzorg - Vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorgaanbieder.

Gezinsgericht - Alle vormen van verblijf die een gezinssituatie benaderen, maar geen pleegzorg zijn. Te denken valt aan gezinshuizen, logeerhuizen en zorgboerderijen waar overnacht wordt.

Gesloten plaatsing - De jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of op basis van een machtiging BOPZ (Wet Bijzondere Opname Psychiatrische Ziekenhuizen).

Overig verblijf bij een jeugdhulpaanbieder - De jongere verblijft op de accommodatie van de jeugdhulpaanbieder, veelal in een groep met andere jongeren. In feite betreft het alle vormen van verblijf die niet onder een van de voorgaande categorieën vallen. Hieronder vallen ook begeleid wonen en kamertraining.

Herhaald beroep

Een jeugdhulptraject wordt als herhaald beroep gezien, als de desbetreffende jongere in de vijf jaar voorafgaand aan de verslagperiode jeugdhulp heeft ontvangen.

Gecertificeerde instelling

Gecertificeerde instellingen zijn organisaties die, conform de Jeugdwet, maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering uitvoeren. Deze instellingen moeten in het bezit zijn van een certificaat. Daarvoor moeten zij aan een aantal eisen voldoen gericht op het borgen van de kwaliteit van de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Jeugdbescherming

Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.

Jeugdreclassering

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.

Verwijzer

De organisatie of persoon die de jongere en/of zijn/haar ouders heeft verwezen naar de jeugdhulp. Het betreft organisaties of personen die rechtstreeks jongeren en hun ouders op grond van de Jeugdwet kunnen doorverwijzen naar jeugdhulp. De Jeugdwet stelt dat tussen gemeenten en betrokkenen afspraken worden gemaakt over de voorwaarden waaronder en wijze waarop de rechtstreekse verwijzing verloopt.

Gemeentelijke toegang - De jongere is door de gemeente of een gemeentelijke organisatie aangemeld bij een jeugdhulpaanbieder. Hieronder vallen ook de verwijzingen van de politie, Veilig Thuis organisaties en het onderwijs.